

HENDRIK SPIT verruilde zuidwester voor dienstpet

NA 30 JAAR AFSCHEID VAN SLUIS TE SAMBEEK

(Van onze gewestelijke redacteur)

SAMBEEK, 11 februari. — Van Vollenberg in de kop van Overijssel naar SambEEK — het is altijd nog 160 km. Geen kleine afstand dus om zo maar eventjes te verhuizen en zeker niet voor de heer H. Spit. Was hij immers niet als zuiderzee-visser opgegroeid en had hij als zodanig niet de wijde onbegrensde van het water leren kennen en liefhebben en zou hij nu niet als ambtenaar een baantje moeten gaan vervullen aan de wal? Het was moeilijk en het was ver, maar toch nam Hendrik Spit die betrekking bij de Rijkswaterstaat aan.

Hij hing voorgoed zijn zuidwester in Vollenberg aan de kapstok en zette 160 km. verder, in het Brabantse SambEEK, wat onwennig de dienstpet op. Hendrik Spit was sluis knecht geworden. Dat was op 1 mei van het jaar 1930, een jaar na die strenge winter, die hem voor het redden van een mensenleven nog een fraaie herinneringsmedaille zou opleveren. Op 29 januari van dit jaar, nog geen twee weken geleden, werd de heer Spit 65 jaar en dat betekende afscheid van de dienst. Dat betekende pensioen. 's Avonds op de dag van zijn verjaardag kwamen de collega's van „de bult” zoals de minder officiële naam van 't sluis- en stuwcomplex te SambEEK luidt, dit feit vieren en afscheid nemen van sluiswachter Spit. Dat ging gepaard met de nodige vrolijkheid en met het aanbieden van een cadeau. Op 1 februari kwamen er bovendien nog wat heren van de Rijkswaterstaat om de scheidende functionaris ook al woorden van lof toe te zwaaien.

Vakbekwaam

Hendrik Spit was een vakbekwaam man. Dat zullen al zijn collega's willen beamen. Dat zullen U ook vertellen de schippers, met wie hij dagelijks te maken kreeg. Als hij vroege dienst

had zelfs al 's morgens om 4 uur. Want Hendrik Spit had er wat men noemt kijk op. Zijn taak bestond er voornamelijk in de voor de stuw wachtende schepen op een zo efficiënt mogelijke manier de sluis binnen te loodsen, een ruimte van 260 meter lengte en 16 meter breedte. Deze afmetingen waren hem bekend, niet die van de wachtende schepen, maar zijn geoefend oog verkeek zich nooit op de lengte en breedte van de vaartuigen en steeds weer opnieuw dagen, maanden, jaren, paste hij telkens de legpuzzel keurig in elkaar.

Herinnering

Gisteren hebben we met Hendrik Spit vanuit zijn woning bij het stuwcomplex uitgekeken over de trage, laag in de sluis varende schepen. Drie weken geleden nog zouden we hem daar zelf aan het werk hebben gezien. Nu zaten we samen koffie te drinken. Nu zat hij te vertellen en zaten wij te luisteren en de oorzaak van dit alles was in eerte instantie eigenlijk de bouw van de Afsluitdijk. Deze dijk betekende het einde van de broodwinning van de Zuiderzee-vissers.

Trotse haringen en dartele ansjovisjes zagen hun weg naar de netten van onvermoeide vissers in deze Nederlandse binnenzee plotseling versperd door het massieve dijklichaam, dat de Zuiderzee degradeerde tot IJsselmeer. Er zat voor mij geen brood meer in, vertelde de heer Spit, ik moest elders solliciteren. Zo kwam hij terecht in SambEEK het dorje aan de Maas. 't Water van deze rivier moest de herinnering aan onmetelijke watermassa's bij de nieuwbakken sluis knecht levend houden.

Hoe weinig kon hij vermoeden, dat hij nadien in de oorlogsdagen van 1944 wederom, nu in gezelschap van zijn echtgenote, de lange weg van Vollenberg naar SambEEK nog eens zou moeten afleggen, maar dan in omgekeerde richting. Zelfs te voet en gedwongen door de Duitsers, want het werd wel erg precair begin oktober van het jaar 1944 om in de nabijheid van de stuw te verblijven. In Boxmeer en zelfs in SambEEK waren toen de Engelsen reeds gearriveerd. De overkant van de Maas en zelfs het stuwcomplex was nog in handen van de Duitsers.

Stuw gered

In deze dagen heeft de heer Spit de gigantische waterwerken nog voor vernietiging gered. De Duitsers wilden namelijk de gehele stuw in de lucht laten vliegen en toen de heer Spit van deze plannen hoorde ging hij ze even omstandig als misleidend uitleggen, dat aan de verdere

loop van de Maas het land zou overstroom en dat de benedenloop droog zou komen te staan „waardoor dus de Tommies zo Duitsland in zouden kunnen wandelen”. De Duitsers traptten er grif in en van opblazen werd afgezien.

Evacuatie

Op 5 oktober moesten de heer en mevrouw Spit samen met al het andere sluispersoneel op last van de bezetters evacueren. Zij verbleven tot 7 januari in Bergen en vertrokken toen te voet via Duitsland naar Vollenberg in Overijssel, alwaar zij eerst op 15 februari arriveerden. Op 26 juni was alles weer in zoverre normaal, dat men weer in SambEEK terug kon komen. De heer Spit was inmiddels bevorderd tot sluiswachter.

Barre tocht

Zeer zorgvuldig bewaart hij de medaille, die hij kreeg aangeboden na redding van een Zwolse jongen, die met een vriend in de strenge winter van 1929 een schaatstocht had ondernomen op de dichtgevroren, spiegelgladde Zuiderzee. Het was op een zondag en ook de heer Spit had in gezelschap van nog twee andere personen de schaatsen ondergebonden. Twintig kilometer uit de kust troffen ze de beide jongens, van wie de een totaal uitgeput en bewusteloos op het ijs lag. Er stond een ijsskoude, snepende wind en de vriend zou nooit in staat zijn geweest de bewusteloze makker aan land te brengen, want ze waren bovendien de koers kwijt geraakt. Door lang wrijven kreeg men de jongen tenslotte weer bij kennis en op gezag van de heer Spit moest hij toen zijn schaatsschoenen uittrekken om hard te gaan lopen. Daardoor bleef de jongen warm. Het is een barre tocht geworden. Enkele kilometers voor de kust kwam men bovendien nog voor een vier meter brede scheur in het ijs te staan, die men via een losgehakte schots als brug een voor een kon nemen.

Binnen niet al te lange tijd hopen de heer en mevrouw Spit naar Boxmeer te verhuizen om daar van een verdiend pensioen te gaan genieten. Vooral voor mevrouw Spit, die na haar trouwen het drukke Utrecht moest verruilen voor het min of meer geïsoleerd liggende dorpje van „de bult”, zal dit al een hele verandering brengen.

LEDEACKER

Carnaval. In de loop van de volgende week zal worden rondgegaan om een kleine bijdrage voor het maken van een of meer wagens, die deelnemen aan de carnavalsoptocht in St. Anthonis.

GENNEP

PRINS WIM DEN URSTE AFGETREDEN

Op het zeer druk bezochte boeren- en aldewieverbil is Prins Wim den Urste officieel van zijn waardigheid ontdaan, nadat hij alle autoriteiten en leden van Bombakkes dank had gebracht voor de spontane medewerking, welke hij bij zijn bestuur had ondervonden. Na uitreiking van enkele onderscheidingen aan zijn vader, zijn verloofde, zijn adjudant en Vorst Harrie bracht ook de Raad van Ottersum nog een bezoek en werden de carnavalsbanden, welke zijn ontstaan vaster geklonken. De Limburgse troubadour zong enkele Sittardse liedjes, vertelde wat „wietsen” en bracht van vele Limburgse prins en groeten over.

Op woensdag 24 februari zal het grote Prins en bal worden gehouden in de zaal van Hotel van Bergen. De vorst zal dan weer een nieuwe Prins aan zijn zijde krijgen.

VIERLINGSBEEK

FILMCAUSERIE VOOR CULTURELE KRING

Woensdag 17 februari zal in hotel De Wildeman 'n avond worden gegeven onder auspiciën van de Culturele Kring. Tijdens deze avond zal de heer Reinier Muller een filmcauserie houden over

Nieuws uit Boxmeer